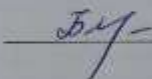

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Декан економічного факультету
Анатолій ДІБРОВА
"16" травня 2024 р.

"СХВАЛЕНО"
на засіданні кафедри організації
підприємництва
та біржової діяльності
Протокол № 13 від "14" травня 2024 р.
Завідувач кафедри
Микола ІЛЬЧУК

"РОЗГЛЯНУТО"
Гарант ОП «Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність»
 Людмила БЕРЕЗОВСЬКА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БІРЖОВА ТОРГІВЛЯ НА ТОВАРНИХ РИНКАХ

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність – 076 «Підприємництво та торгівля»
Освітня програма – «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
Факультет – Економічний

Розробник: к.е.н., доцент Яворська В.О.

Київ – 2024 р.

Опис навчальної дисципліни
Біржова торгівля на товарних ринках

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	07 Управління та адміністрування	
Спеціальність	076 «Підприємництво та торгівля»	
Освітня програма	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність	
Освітній ступінь	Магістр	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	3	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	6 год.
Самостійна робота	120 год.	166 год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:	___ 4 ___ год.	

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета – дати майбутньому спеціалісту теоретичні основи та практичні навички з організації і функціонування організованого товарного ринку, а також ефективного використання отриманих знань у своїй майбутній діяльності.

Завдання: формування у студентів знань з організаційної діяльності товарних бірж, механізму здійснення операцій на біржовому товарному ринку, організацію брокерської діяльності, систему операцій виробничо-торгової і фінансової направленості, які можна здійснювати на спотовому, форвардному і ф'ючерсному ринках, етичні принципи роботи біржового товарного ринку.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 4. Здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 1. Здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких, торговельних та/або біржових структур.

СК 2. Здатність проводити оцінювання продукції, товарів і послуг в підприємницькій, торговельній та/або біржовій діяльності.

програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Вміти адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.

ПРН4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп.

ПРН7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

ПРН8. Оцінювати продукцію, товари, послуги, а також процеси, що відбуваються в підприємницьких, торговельних та/або біржових структурах, і робити відповідні висновки для прийняття управлінських рішень.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти

Назви змістовних модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Тижні	в тому числі					Разом	в тому числі				
		Разом	л	п	Ін д	Ср		Л	П	ла б	ін д	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Біржовий ринок: сучасний стан і тенденції розвитку												
Т1. Економічна сутність та еволюція розвитку біржової торгівлі	1	14	2	2		10	11	1				10
Т2. Сучасний стан світового біржового ринку	2	14	2	2		10	21	1				20
Т3. Тенденції розвитку вітчизняної біржової торгівлі	3	14	2	2		10						10
Т4. Регулювання біржової торгівлі	4	14	2	2		10	11	1				10
Всього М.1	4	56	8	8		40	53	3				50
Змістовний модуль 2. Організаційно -економічні основи біржової торгівлі на товарних ринках												
Т5. Біржа- основна складова біржової торгівлі на товарних ринках	5	14	2	2		10	11	1				10
Т6. Сучасні технології торгівлі на біржовому ринку та їх організаційна основа	6	14	2	2		10	11	1				10
Т7. Біржові товари, професійна діяльність	7	14	2	2		10	21		1			20
Т8. Сучасний стан біржової торгівлі аграрною продукцією	8	14	2	2		10	21	1				10
Всього М.2	8	56	8	8		40	54	3	1			50
Змістовний модуль 3. Біржова торгівля за видами активів												
Т9. Види деривативних угод	9	14	2	2		10	11		1			10
Т10. Ф'ючерси, опціони та свопи	10	14	2	2		10	11		1			10
Т11. Хеджування та спекуляція	11	9	2	2		5	11		1			10
Тема 12. Фінансові інструменти на ринках капіталу	12,1 3	13	4	4		5	12		2			10
Т13. Кліринг та депозитарна		9	2	2		5	21	1				20

діяльність												
Т14. Ринок грошових деривативів	14	9	2	2		5	7	1				6
Всього М.3	15	68	14	14		40	73	2	5			66
Разом годин	180	30	30			120	180	8	6			166

3.Теми практичних занять

№	Назва теми	К-сть годин
1	Тема 1.Економічна сутність та еволюція розвитку біржової торгівлі	2
2	Тема 2.Сучасний стан світового біржового ринку	2
3	Тема 3.Тенденції розвитку вітчизняної біржової торгівлі	2
4	Тема 4.Регулювання біржової торгівлі	2
5	Тема 5.Біржа - основна складова біржової торгівлі на товарних ринках	2
6	Тема 6.Сучасні технології торгівлі на біржовому ринку та їх організаційна основа	2
7	Тема 7.Біржові товари, професійна діяльність	2
8	Тема 8.Сучасний стан біржової торгівлі аграрною продукцією	2
9	Тема 9.Види деривативних угод	2
10	Тема 10.Ф'ючерси, опціони та свопи	2
11	Тема 11.Хеджування та спекуляція	2
12	Тема 12.Фінансові інструменти на ринках капіталу	4
13	Тема 13.Кліринг та депозитарна діяльність	2
14	Тема 14.Ринок грошових деривативів	2
Усього годин		30

4.Теми самостійної роботи

№	Назва теми	К-сть годин
1	Тема 1.Економічна сутність та еволюція розвитку біржової торгівлі	10
2	Тема 2.Сучасний стан світового біржового ринку	10
3	Тема 3.Тенденції розвитку вітчизняної біржової торгівлі	10
4	Тема 4.Регулювання біржової торгівлі	10
5	Тема 5.Біржа - основна складова біржової торгівлі на товарних ринках	10
6	Тема 6.Сучасні технології торгівлі на біржовому ринку та їх організаційна основа	10
7	Тема 7.Біржові товари, професійна діяльність	10
8	Тема 8.Сучасний стан біржової торгівлі аграрною продукцією	10
9	Тема 9.Види деривативних угод	10
10	Тема 10.Ф'ючерси, опціони та свопи	10
11	Тема 11.Хеджування та спекуляція	5
12	Тема 12.Фінансові інструменти на ринках капіталу	5
13	Тема 13.Кліринг та депозитарна діяльність	5

14	Тема 14.Ринок грошових деривативів	5
Усього годин		120

5.Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- реферати;
- розрахункові роботи;
- захист практичних робіт;
- інші види.

6.Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- інші види.

7.Методи оцінювання.

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- реферати, есе;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види.

8.Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти. Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання екзамену
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни РДИС (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи RHP (до 70 балів): $R_{ДИС} = R_{HP} + R_{AT}$.

9.Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України ELearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1851>;
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді) - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2508>;
- Солодкий М.О., Ільчук М.М., Яворська В.О. Біржова торгівля на товарних ринках:

навчальний посібник. Київ: Нубіп України, 2023. 642 с.;

-методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти - <https://nubip.edu.ua/node/17325>.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» № 738-IX від 19.06.2020 із змінами № 1587-IX від 30.06.2021 № 2180-IX від 01.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про товарні біржі» в редакції Закону № 3585-IX від 22.02.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1956-12#Text>.
3. Ільчук М.М., Яворська В.О., Радько В.І. Організаційні засади здійснення біржових операцій на біржовому ринку. Інфраструктура ринку. 2021. №52. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/52_2021/6.pdf
4. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Біржовий ринок» для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» Солодкий М.О., Яворська В. О., Київ. Компрінг. 2021. 144 с.
5. Солодкий М.О., Яворська В.О. Економічна сутність аналізу біржового ринку Інфраструктура ринку. Київ, 2020. Випуск № 48. С. 68-73. URL: <https://doi.org/10.32843/infrastructure48-13>.
6. Солодкий М.О., Ільчук М.М., Яворська В.О. Біржова торгівля на товарних ринках: навчальний посібник. Київ: Нубіп України, 2023. 642 с.
7. Солодкий М.О., Яворська В.О. Біржовий ринок в умовах глобалізації: стан та перспективи розвитку. Інфраструктура ринку. 2019. Вип. 31. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/archive>.
8. Яворська В.О., Солодкий М.О. Особливості підготовки фахівців з підприємництва, торгівлі та біржової діяльності/Економіка та суспільство. №29.2021. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-5>.
9. Яворська В.О. Аналіз торгівлі деривативними контрактами на міжнародних біржах. Інфраструктура ринку. 2022. № 68. URL: <https://doi.org/10.32782/infrastructure68-13>.
10. Яворська В.О. Аналіз ринків капіталу та організованих товарних ринків. Інфраструктура ринку. 2022. № 69. URL: <https://doi.org/10.32782/infrastructure69-5>.
11. Яворська В.О. Аналіз біржової торгівлі деривативами на міжнародних товарних і фондових біржах. Інфраструктура ринку. 2023. № 75. URL: <https://doi.org/10.32782/infrastructure69-5>.
12. Derivatives Market. URL: <https://www.sciencedirect.com/topics/economics-econometrics-and-finance/derivatives-market>.
13. Derivative Markets and Instruments. URL: <https://www.cfainstitute.org>.
14. Офіційний сайт Верхованої Ради України. URL: www.rada.gov.ua.
15. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua
16. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: <https://www.nssmc.gov.ua>
17. Офіційний сайт Комісії з товарної ф'ючерсної торгівлі США. URL: www.cftc.gov.
18. Офіційний сайт Чиказької товарної біржі. URL: www.cme.com.
19. Офіційний сайт Української біржі. URL: <http://www.ux.ua>

20. Офіційний сайт Української енергетичної біржі. URL: <https://www.ueex.com.ua>
21. Офіційний сайт Української універсальної біржі. URL: <https://sale.uub.com.ua>.